

Spam & spambestrijding wat mag er wel en niet?

Festival Globalisering - 26 juni 2004
Sjoera Nas en Karin Spaink

Opzet workshop

Sjoera Nas - Bits of Freedom (20 min)

- Spamverbod Europa en Nederland
- Rechten tegen spammers

Karin Spaink - Spamvrij (20 min)

- Werkwijze spamvrij
- Analyse herkomst spam

10 scenario's actievoeren per e-mail (45 min)

Bits of Freedom

- Opgericht in 2000
- Thema's oa privacy, spam, auteursrecht
- Nieuwsbrief: www.bof.nl
- Big Brother Awards

Big Brother Awards 2003

Bits of Freedom

- Stichting, opgericht in 2000
- Thema's oa privacy, spam, auteursrecht
- Nieuwsbrief: www.bof.nl
- Big Brother Awards
- European Digital Rights

European Digital Rights

- Koepelorganisatie 16 leden in 11 landen
- Eigen lobbyist in Brussel
- Nieuwsbrief EDRI-gram: www.edri.org

Wettelijke maatregelen tegen spam

- Europese richtlijn voor privacy en elektronische communicatie (2002/58/EG)
- Nederlands spamverbod sinds 19 mei 2004 in gewijzigde Telecommunicatiewet
- Verenigde Staten: sinds 1 januari 2004 'Can Spam Act', verplichte opt-out

Richtlijn 2002/58/EG artikel 13

1. Het gebruik van automatische oproepsystemen zonder menselijke tussenkomst (automatische oproepapparaten), fax of e-mail met het oog op direct marketing kan **alleen** worden toegestaan met betrekking tot **abonnees die daarin vooraf hebben toegestemd**.

2. Onverminderd lid 1 kan een natuurlijke of rechtspersoon die van zijn klanten elektronische **contactgegevens voor elektronische post** verkrijgt **in het kader van de verkoop van een product of een dienst**, overeenkomstig Richtlijn 95/46/EG, die elektronische contactgegevens **gebruiken voor direct marketing van eigen gelijkaardige producten of diensten** mits de klanten duidelijk en expliciet de gelegenheid wordt geboden kosteloos en op gemakkelijke wijze bezwaar te maken tegen het gebruik van die elektronische contactgegevens bij het verzamelen ervan en, ingeval de klant zich in eerste instantie niet tegen dat gebruik heeft verzet, bij elke boodschap.

Richtlijn 2002/58/EG

artikel 13 - vervolg

4. Het is in ieder geval **verboden** elektronische post met het oog op direct marketing te verzenden waarbij de identiteit van de **afzender** namens wie de communicatie plaatsvindt wordt **gemaskeerd of verborgen** of zonder dat een geldig adres wordt vermeld waaraan de ontvanger een verzoek tot beëindiging van dergelijke communicatie kan richten.

5. De leden 1 en 3 gelden voor abonnees die **natuurlijke personen** zijn. De lidstaten zorgen er, in het kader van het Gemeenschapsrecht, en het toepasselijk nationaal recht tevens voor dat de rechtmatige belangen van andere abonnees dan natuurlijke personen met betrekking tot ongewenste communicatie voldoende zijn beschermd.

NL spamverbod : 11.7 TW

1. Het gebruik van automatische oproepsystemen zonder menselijke tussenkomst, faxen en elektronische berichten voor het overbrengen van ongevraagde communicatie voor **commerciële, ideële of charitatieve doeleinden** aan abonnees is uitsluitend toegestaan, **mits de verzender kan aantonen** dat de desbetreffende abonnee daarvoor **voorafgaand toestemming** heeft verleend, onverminderd hetgeen is bepaald in het tweede lid.

NL spamverbod

- aantoonbare opt-in voor e-mail, fax en SMS/EMS
- geen bescherming zakelijke adressen
- opt-out voor 'gelijkaardige producten of diensten'
- spamming niet strafbaar, boetes via OPTA of CBP, berisping door Reclame Code Commissie

3 rechtzaken

- XS4ALL versus Abfab
- Wammes Witkop versus spammer
NTS Computer Technology
- Dr Rath versus de Staat

Recht & politiek

Geplaatst: 12:34 uur

NIEUWS

XS4ALL sleept spammer AbFab voor de rechter

Woensdag, 30 januari 2002 - XS4ALL spant een kort geding aan tegen AbFab, de bekendste spammer van Nederland. De provider vindt spam een 'ontoelaatbaar randverschijnsel'.

Door Maarten Reijnders

36 reacties

geer
artikel

Print
artikel

-mail
artikel

d:

2

g bij Ladot
spammer

2

er AbFab
goede

In het kort geding, dat op 22 februari dient, eist XS4ALL dat AbFab stopt met het versturen van ongevraagde commerciële e-mail naar de klanten van de provider. Diverse abonnees van XS4ALL hebben zich bij de aanbieder beklaagd over de

ongevraagde post.

AbFab is verreweg de bekendste spammer van Nederland. Het bedrijf verzorgde onder meer de reclame per e-mail voor NRC Handelsblad, FEM De Week en Amev. Afgelopen weekend verstuurde

Reclame-mail mag niet meer

(Van onze redactie economie)

AMSTERDAM - Het versturen van ongevraagde reclame per e-mail - spam - heeft in Nederland zijn langste tijd gehad. Marketingbureau Ab Fab mag van de rechter de abonnees van Xs4all niet langer bestoken met ongevraagde internetreclame.

De Amsterdamse internetprovider sleept Amstelveen voor de rechter omdat het reclame, in jargon spam (Engels voor gonsmakelijk varkensvlees in blik) ontoesendt. Klanten beschouwden de reclame voor het Handelsblad, FEM De Week en Amev als spam. Het bedrijf profileert zichzelf als bedrijf dat privacy. Xs4all stelde, dat het door Ab Fab wordt bestoken met de privacy. Bulkmail van Ab Fab bovendien jaarlijks een strop op van 36 miljoen het beslag legt op de lijnen en compute

00 maart 2002	<u>Geen winnaar</u>	Incentive
07 maart 2002	<u>XS4ALL wint rechtszaak Ab.fab</u>	Planet Multimedia
07 maart 2002	<u>AbFab mag abonnees XS4ALL niet spammen</u>	WebWereld
07 maart 2002	<u>Spam van mediabedrijf Ab Fab verboden</u>	NU.nl
07 maart 2002	<u>XS4ALL boekt zege op spammers</u>	Telegraaf DigiNieuws
07 maart 2002	<u>XS4ALL wint rechtszaak over spam</u>	Emerce
08 maart 2002	<u>Spam een wereldwijd probleem</u>	Utrechts Nieuwsblad
08 maart 2002	<u>Dutch court bans ab.fab spam</u>	Europmedia.net
08 maart 2002	<u>Reclame-mail mag niet meer</u>	Het Parool
08 maart 2002	<u>XS4ALL wint rechtszaak Ab.fab</u>	Security.nl
08 maart 2002	<u>AbFab: spammen is en blijft geoorloofd</u>	WebWereld
08 maart 2002	<u>Abfab mag XS4ALL-abonnees niet meer spammen</u>	Adformatie
08 maart 2002	<u>AbFab mag geen Xs4All-klanten meer spammen</u>	Automatisering Gids
08 maart 2002	<u>XS4ALL wint en verliest rechtszaak tegen AbfAb</u>	Netkwesties

XS4ALL NIEUWS

GEEN SPAMVERBOD ABFAB

[PRINTBARE VERSIE](#)

18 juli 2002

Het Gerechtshof Amsterdam heeft vandaag vonnis gevelde in de zaak van Abfab vs XS4ALL en 4 klanten. Het hof vernietigt de uitspraak in kort geding waarin Abfab werd verboden nog langer ongevraagde commerciële e-mails (spam) te sturen naar klanten van XS4ALL, op straffe van een dwangsom van 50 EURO per bericht. Wel laat het Hof de mogelijkheid open om in het algemeen spammers te vervolgen als zij overlast veroorzaken; "In het geval van het type spam dat voor overlast zorgt, zijn de proportionaliteits-eisen in het geding en kan bij niet-inachtneming daarvan van onrechtmatigheid sprake zijn."

Het Hof gaat uitgebreid in op verschillende gronden waarop XS4ALL het spamverbod had gebaseerd, namelijk telecommunicatie-wetgeving, privacy- en (netwerk-)eigendomsrechten. Helaas concludeert het Hof dat geen van deze gronden voldoen om het in de ogen van XS4ALL zeer onwenselijke gedrag van Abfab een halt toe te roepen.

Ronduit lichtvaardig acht XS4ALL de constatering van het Hof dat de inbreuk op de privacy van de geadresseerden relatief gering is. In een moeilijk te begrijpen redenering stelt het Hof vast dat een e-mail adres een minder publiek gegeven is dan een (woon-)adres, en dus zeker een vertrouwelijk karakter heeft, maar dat het uitlekken ervan anderzijds minder schade zou aanrichten dan een echt adres, omdat je makkelijk en tegen geringe kosten van e-mail adres kunt veranderen. In de ogen van XS4ALL geeft het Hof hiermee blijk van gering inzicht in de waarde die internetters hechten aan behoud van hun e-mail adres als digitale identiteit. Zeker nu veel internetters overstappen op vast, breedbandinternet, gaat het bovendien om forse overstapkosten om van adres te veranderen.

3 cassatie-middelen XS4ALL

- onterechte afwijzing van het recht op privacy van de vier klanten, en meer in het algemeen, van alle ontvangers van ongevraagde elektronische reclameboodschappen.
- foute uitleg van de Wet Bescherming Persoonsgegevens, die het bijelkaar graaien en verwerken van e-mail adressen niet zou verbieden volgens het Gerechtshof, zolang er 'met mate' gebruik van wordt gemaakt.
- netwerk-eigendom zou provider ook in staat moeten stellen om de gebruiksvoorwaarden te bepalen (in concreto bijvoorbeeld de Netiquette).

Arrest Hoge Raad

- XS4ALL heeft exclusieve rechten op haar computercapaciteit, transmissiecapaciteit en klantenbestand (haar computersysteem)
- “Iemand die zonder daartoe gerechtigd te zijn gebruik maakt van een goed waarop een ander een exclusief recht heeft, en die daardoor inbreuk maakt op dat exclusieve recht, handelt onrechtmatig tegenover die rechthebbende, behoudens de aanwezigheid van een rechtvaardigingsgrond. **Zo'n rechtvaardiging is niet gelegen in het recht op vrijheid van meningsuiting.**”

Witkop vs NTS Computer Technology

- Wammes Witkop heeft een online e-mail adressengids
- NTS verzamelt deze adressen en bespamt ze
- Witkop kan voor 4095 controle-adressen direct bewijs leveren
- Rechtbank Rotterdam (16.12.2003) veroordeelt NTS tot 435 euro per adres

Dr. Rath versus de Staat

- Dr. Rath verkoopt vitaminepillen
- Europa dreigt verkoop aan banden te leggen, Rath roept op protestmails te sturen via een formulier op zijn website
- Het parlement ontvangt in het najaar van 2002 604 miljoen e-mails
- Rechtbank Almelo (04.02.2003) wijst verbod toe 'wegens onrechtmatige hinder'

Op de hoogte blijven?

Nieuwsbrief Bits of Freedom
www.bof.nl

Nieuwsbrief European Digital Rights
www.edri.org

Let op: We worden met enige regelmatigheid [vervalst](#).

>> Stichting Spamvrij.nl

Spamvrij.nl is ontstaan uit ergernis. Ergernis over de almaar toenemende hoeveelheid ongevraagde e-mail ([spam](#)) die wordt rondgestuurd. Ergernis over [Nederlandse bedrijven](#) die zich hieraan schuldig maken. Ergernis ook over [opt-out](#). En tenslotte: ergernis over providers die spam niet of onvoldoende tegengaan.

Spamvrij.nl probeert spam van Nederlandse oorsprong te bestrijden. Bij voorkeur met uw [hulp](#).

Spamvrij.nl inventariseert welke Nederlandse bedrijven spam (doen) versturen om hun product aan u te slijten. Dat zijn er nog steeds te veel. De documentatie op deze pagina's weerspreekt het mantra waarop zulke bedrijven gewoonlijk terugvallen: "Wij gaan zeer zorgvuldig om met e-mail marketing." De bedrijven die hier staan genoemd, hebben die zorgvuldigheid bewijsbaar niet in acht genomen. Sommigen hebben overigens [beterschap beloofd](#).

Stichting Spamvrij.nl geeft informatie aan bedrijven, instanties en het publiek over het voorkomen, vermijden en bestrijden van spam. Ons doel is spam van Nederlandse bodem uit te bannen. We willen dit bereiken door het publiek te tonen welke bedrijven zich schuldig maken aan het versturen van spam, of daartoe opdracht geven. We hopen zo bedrijven te ontmoedigen spam te versturen. Het spreekt voor zich dat we bedrijven graag informeren over een verstandig gebruik van mailinglists. Daarnaast proberen we ons in te zetten voor een betere anti-spamwetgeving.

We leggen u daartoe graag en gedetailleerd uit:

- > [wat spam is](#);
- > [hoe massamail wel hoort](#);
- > [hoe Spamvrij.nl te werk gaat](#);
- > [hoe u Nederlandse spam bij ons kunt aanmelden](#);
- > [hoe u kunt klagen over een onterechte vermelding op Spamvrij.nl](#).

Op [19 mei 2004](#) is [de nieuwe Telecommunicatiewet](#) (Tw) van kracht geworden! Dat betekent dat Nederlandse spam niet alleen [bij ons](#) aangemeld kan worden, maar dat er ook een klacht over ingediend kan worden bij de OPTA (via [spamklacht.nl](#)). Zie verder ook [andere externe meldpunten](#).

Wij kunnen [uw steun](#) zeer goed gebruiken!

>> Overzicht Nederlandse spam

- > [Nederlandse bedrijven die spam hebben verstuurd \(of hebben laten versturen\)](#)
- > [Nederlandse bedrijven die nadien hun beleid hebben aangepast](#)
- > [De spamruns van het afgelopen jaar door Nederlandse bedrijven](#)
- > [De 15 opdrachtgevers die de meeste spamruns hebben verzonden in het afgelopen jaar](#)

Nederlandse spamverzenders

>> Overzicht bedrijven en hun spamruns

Het overzicht hieronder toont u: bedrijven en hun spamruns vanaf 1 jaar geleden tot en met vandaag en waarvan de [statuskleur](#) minimaal oranje is. Dit heeft 487 entries opgeleverd. En als u denkt "Slechts 487?! Is dat alles?", dan moeten wij u [helaas teleurstellen](#).

opdrachtgever

<i>datum</i>	<i>subject</i>	<i>details</i>
Du Haute Trading / Lekkergeurtje.com		
2004-06-22	Gratis headset !	spam, alle details
2004-06-21	Gratis headset !	spam, alle details
2004-06-20	Gratis headset !	spam, alle details

... en [meer spamruns](#) van deze opdrachtgever.

[Email Brokers SPRL / Email Brokers Nederland / Email Brokers France / Email Brokers Belgie](#)

2004-06-21	De CD-Rom van emailadressen voor de professioneel	spam, alle details
2003-10-06	Uw reclame via E-mail	spam, alle details
2003-09-25	e-mail marketing full services	spam, alle details

[Tekstbureau voor marketingteksten](#)

2004-06-17	Meer opdrachten met een sterke webtekst!	spam, alle details
2004-06-16	Meer opdrachten met een sterke webtekst!	spam, alle details
2004-06-15	Meer opdrachten met een sterke webtekst!	spam, alle details

... en [meer spamruns](#) van deze opdrachtgever.

[DACA Beveiliging & Services](#)

2004-06-16	beveiliging-bewaking-provisie	spam, alle details
2004-06-02	Beveiliging - provisieregeling	spam, alle details

herkomst: headers

>> Hoe kan ik de headers te zien krijgen?

Mailprogramma's hebben daar elk zo hun oplossing voor. Hieronder staat een lijst van mail programma's en web mail programma's met bijbehorende informatie. Tips hoe andere dan de hier genoemde programma's dit doen zijn welkom op reacties@spamvrij.nl.

Als u de volledige headers in beeld hebt, kunt u de hele mail selecteren met *ctrl-a* en kopiëren met *ctrl-c*. U kunt hem dan in zijn geheel aan een mailtje aan meldpunt@spamvrij.nl plakken met *ctrl-v*. **Noot: pas op met een 'redirect' doen. Dat vernaggelt de headers geheel en al, en wij hebben er dan niets meer aan.**

Mail programma:	Headers tonen:
Agent / Free Agent	Open de mail. Met <i>h</i> komen alle headers tevoorschijn. Nogmaals op <i>h</i> drukken schakelt de optie om alle headers te tonen, weer uit.
Apple Mail	Kies onder <i>view</i> de optie <i>show</i> en dan <i>raw source</i> . Kopieer de hele tekst (<i>command - a</i>), kopieer (<i>command - c</i>) en plak (<i>command - v</i>) die in een nieuw mailtje. Forwarden (doorsturen) werkt niet. Wat wel werkt, is <i>Long Headers</i> (<i>command - shift - h</i>) en dan de menu-optie <i>Forward</i> (<i>shift - command - f</i>). Of nog beter: <i>Select All</i> (<i>command a</i>), <i>Decrease quote level</i> (<i>command - option - "</i>) en dan <i>Forward</i> (<i>shift - command - f</i>). Let op!: de functie <i>show all headers</i> onder <i>view</i> geeft bij HTML-mail geen goed resultaat: de volledige headers zijn dan weliswaar zichtbaar, maar alleen als plaatje (.tif).

Outlook Open de mail. Ga naar *Beeld* en dan naar *Opties*. Als u op *Internet-headers* klikt, ziet u de volledige headers.

Outlook Express Ga naar het menu *Bestand (File)*, kies *Eigenschappen (Properties)*, *Details*, en vervolgens *Internet headers (Message source)*. Datzelfde kun je ook bereiken met het indrukken van de F3 toets. In nieuwe versies van OE 6 bestaat een snellere oplossing: ga op de betreffende mail staan en kies dan *Forward as attachment*.

Voorbeeld header

Delivered-To: karin@spaink.net
Return-Path: <info@creation-lamis.com>
Received: from smtp-out3.xs4all.nl (smtp-out3.xs4all.nl
[::ffff:194.109.24.13])
by panther.spaink.net with esmtp;Wed, 23 Jun 2004 14:53:05 +0200
Received: from maildrop7.xs4all.nl (maildrop7.xs4all.nl
[194.109.127.137])
by smtp-out3.xs4all.nl (8.12.10/8.12.10) with ESMTP id i5NCr50e072075
for <karin@spaink.net>;Wed, 23 Jun 2004 14:53:05 +0200 (CEST)
Received: from viruscheck3.xs4all.nl (viruscheck3.xs4all.nl
[194.109.20.103])
by maildrop7.xs4all.nl (8.12.9/8.12.6) with ESMTP id i5NCr4PR058023
for <kspaink@xs4all.nl>;Wed, 23 Jun 2004 14:53:04 +0200 (CEST)
Received: from mxzilla7.xs4all.nl (mxzilla7.xs4all.nl [194.109.24.207])
by viruscheck3.xs4all.nl (8.12.9/8.12.9) with ESMTP id i5NCr3ns029719
for <kspaink@viruscheck.xs4all.nl>;Wed, 23 Jun 2004 14:53:03 +0200
(CEST)
X-XS4ALL-DNSBL-Checked: mxzilla7.xs4all.nl checked 194.109.240.22
against DNS blacklists
X-XS4ALL-Pad: empty
Received: from panther.spaink.net (bagheera.xs4all.nl [194.109.240.22])
by mxzilla7.xs4all.nl (8.12.10/8.12.10) with ESMTP id i5NCr3iu093674
for <kspaink@xs4all.nl>;Wed, 23 Jun 2004 14:53:03 +0200 (CEST)
Received: from pa-adamscyl-cmts1c-220.pittpa.adelphia.net
(pa-adamscyl-cmts1c-220.pittpa.adelphia.net [::ffff:24.53.246.220])
by panther.spaink.net with esmtp;Wed, 23 Jun 2004 14:52:52 +0200
Received: from [4.216.113.46] by
pa-adamscyl-cmts1c-220.pittpa.adelphia.net with SMTP;Wed, 23 Jun
2004 18:44:02 +0500
Message-ID: <7\$94q1\$gr9-k-2-eh-c-f7h@151.h21>
From: "Melanie Janssen" <info@creation-lamis.com>
Reply-To: "Melanie Janssen" <info@creation-lamis.com>
To: listserv@marcab.xs4all.nl
Subject: Gratis headset !
Date:Wed, 23 Jun 2004 18:44:02 +0500
X-Mailer: MIME-tools 5.503 (Entity 5.501)
MIME-Version: 1.0
Content-Type: multipart/alternative;
boundary="_.5FE25.7D1"
X-Priority: 3
X-Virus-Scanned: by XS4ALL Virus Scanner

Delivered-To: karin@spaink.net

Received: from pa-adamscyl-cmts1c
-220.pittpa.adelphia.net

(pa-adamscyl-cmts1c
-220.pittpa.adelphia.net [::ffff:
24.53.246.220])

by panther.spaink.net with esmtp;
Wed, 23 Jun 2004 14:52:52 +0200
Received: from [4.216.113.46] by pa-
adamscyl-cmts1c-220.pittpa.adelphia.net

Scenario I

Ik ga een niet-commercieel festival organiseren over alternatieve media. Dat is niet commercieel, dus dan mag ik toch iedereen per e-mail uitnodigen?

Scenario 2

Ik krijg een e-mailpetitie over een activist die gevangen is genomen in Tunesie. Hoe kan ik zoveel mogelijk mensen oproepen om deze petitie te ondertekenen?

Scenario 3

Mijn e-mail blijkt helemaal niet aan te komen, ik ben volkomen onterecht op een zwarte lijst van Spamcop gezet. Wat moet ik doen?

Scenario 4

In Brussel vergadert het Europees Parlement volgende week over een belachelijke nieuwe richtlijn. Mag ik alle parlementariers per e-mail een bondige tekst sturen waarin ik mijn bezwaren uiteenzet?

Scenario 5

Mijn organisatie gaat samenwerken met een vergelijkbare organisatie die zich ook inzet voor rechten van vrouwen. Mogen we onze adres en mailbestanden samenvoegen?

Scenario 6

Ik wil nieuwe leden werven voor mijn vereniging, maar heb geen geld voor dure reclame-campagnes. Hoe kom ik aan een e-mail adressenbestand?

Scenario 7

Ik ontvang allemaal spamklachten over mail die ik verstuurd zou hebben, maar dat is niet zo. Wat moet ik doen?

Scenario 8

Ik wil een persbericht versturen aan alle relevante journalisten. Mag dat per e-mail?

Scenario 9

Ik krijg klachten dat mijn mailings spam zijn, terwijl ik de adressen allemaal via mijn website heb gekregen. Wat moet ik doen?

Scenario 10

Ik heb een bestand met donateurs. Ze hebben hun e-mail adres opgegeven op onze website. Ik wil iedereen oproepen om een nieuwe donatie te doen. Mag dat?

Tips

- Maak een duidelijk privacy-statement
- Vermeld altijd uw contactgegevens
- Gebruik mailinglijsten, voorkom dat alle geadresseerden zichtbaar zijn.
- Zorg voor confirmed opt-in
- Voorkom overlast / verstoring